Yargıtay CGK E.2025/436 K.2026/501 (30.09.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2025/436 E. , 2026/501 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 6. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Ceza Dairesi

SAYISI : 910-670

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Sanığın nitelikli yağma suçundan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 223/2-e maddesi uyarınca beraatine ilişkin Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 17.02.2022 tarihli ve 72-80 sayılı hükmün, katılan vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine dosyanın gönderildiği Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 13. Ceza Dairesince 10.03.2023 tarih ve 910-670 sayı ile istinaf başvurusunun esastan reddine; bu kararın da katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 6. Ceza Dairesince 17.06.2025 tarih ve 19993-6368 sayı ile onanmasına karar verilmiştir.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 03.07.2025 tarih ve 57069 sayı ile; "...Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) bilişim sistemi kullanılarak alınan güncel nüfus kayıt örneğinde, sanık ...'ın Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesinin 17.02.2022 tarihli ve 2021/ 72... /80 Karar sayılı kararından sonra, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 13. Ceza Dairesinin 10.03.2023 tarihli ve 2022/9 10... /670 Karar sayılı karından önce 17.09.2022 tarihinde öldüğü bilgisi yer aldığından ölümle ilgili mahallinde araştırma yapılarak karar verilmesinde zorunluluk bulunduğu," görüşüyle itiraz yoluna başvurmuştur.

CMK'nın 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 6. Ceza Dairesince 16.09.2025 tarih ve 3448-7805 sayı ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIK KONUSU

Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) sisteminden alınan güncel nüfus kaydından Bölge Adliye Mahkemesinin kararından önce 17.09.2022 tarihinde öldüğü anlaşılan sanık hakkındaki beraat hükmünün onanmasına dair Özel Daire kararında isabet bulunup bulunmadığının belirlenmesine ilişkindir.

IV. GEREKÇE

A. Uyuşmazlık Konusuna İlişkin Açıklamalar

Ayrıntıları Ceza Genel Kurulunun 02.10.2024 tarihli ve 228-2 81... .07.2025 tarihli ve 369-308 sayılı kararlarında açıklandığı üzere;

Hükümden sonra ve fakat temyiz aşamasında sanığın ölmesi durumunda, Yüksek Genel Kurulun "ahvali şahsiyenin tespitinde ancak nüfus kayıtlarının esas olabileceği" (CGK'nın 16.06.1952 tarihli ve 98/88 sayılı kararı) yönündeki kabulü ve nüfus kütüğünün delil niteliği gözetilerek;

a. Müsadereye tabi eşya ve/veya maddi menfaatler hakkında da bir karar verilmesi gerekmeyen hâllerde, özellikle sanığın ölmediğine dair somut olgulara dayanan iddia ya da makul şüphe yoksa ve yargılama aşamasında temin edilerek duruşmada sanığa vicahen okunan nüfus kaydı ile aynı bilgileri taşıyan, UYAP ortamından temin edeceği nüfus kayıt örneğine dayanarak Yüksek Ceza Genel Kurulunun ya da Özel Dairelerin kamu davasının düşürülmesine karar vermesi gerektiğinin,

b. Düşme kararı ile birlikte müsadereye tabi eşya ve/veya maddi menfaatler hakkında da bir karar verilmesi gereken hâllerde, olayın daha ziyade aydınlanması gerekmeden davanın düşmesine hükmolunmasının mümkün olması ve özellikle sanığın ölmediğine dair somut olgulara dayanan iddia ya da makul şüphenin bulunmaması hâllerinde, yargılama aşamasında temin edilerek duruşmada sanığa vicahen okunan nüfus kaydı ile aynı bilgileri taşıyan, UYAP ortamından temin edeceği nüfus kayıt örneğine dayanarak Yüksek Ceza Genel Kurulunun ya da Özel Dairelerin kamu davasının düşürülmesine karar vermesine yasal bir engelin bulunmadığının,

c. Davanın düşmesine hükmolunması, sanığın ölmediğine dair somut olgulara dayanan iddia ya da makul şüphenin ortadan kaldırılması ya da müsadere yönünden olayın daha ziyade aydınlanmasının gerektiği durumlarda mahallinde gerekli araştırma yapılarak müsadereyi de kapsayacak biçimde düşme kararı verilmek üzere hükmün bozulmasına karar verilmesinin zorunlu olduğunun,

Kabulü gerekir.

Diğer taraftan, Ceza Genel Kurulunun 02.07.2025 tarihli ve 434-317 sayılı kararında izah edildiği cihetle; CMK'nın 223/9. maddesinde, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 253/6. maddesine paralel bir şekilde; "derhal beraat kararı verilebilecek hallerde durma, düşme veya ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilemeyeceği" hüküm altına alınmıştır. Anılan maddenin gerekçesinde de; "fiilin suç oluşturmaması veya yeni bir yasal düzenleme ile suç olmaktan çıkarılması gibi herhangi bir araştırmayı gerektirmeyen hallerde derhal beraat kararı verilebileceği" belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, 16.10.2014 tarihli ve 2014/23 54... .04.2019 tarihli ve 2016/66583 başvuru sayılı bireysel başvuru kararlarında; adil yargılanma hakkının en temel unsurlarından biri olan mahkemeye erişim hakkının, bir uyuşmazlığın mahkeme önüne taşınabilmesi ve uyuşmazlığın etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına geldiği, mahkemeye erişme hakkının, hakkında suç isnadı bulunan bir kimsenin, bu isnat hakkında bir mahkeme tarafından bu isnadın yerinde olduğu ya da olmadığı yönünde bir karar verilmesini isteme hakkını kapsadığı, ancak suç ithamlarıyla ilgili karar elde etme hakkının mutlak olmadığı, bu hakkın, suçlanan kişiye hakkındaki isnadın bir hâkim, bir mahkeme tarafından karara bağlanmasını isteme hakkı verdiği, bu nedenle İHAS'ın 6. maddesinde yer bulan adil yargılanma hakkının ceza davalarının mutlaka bir mahkûmiyet ya da beraat hükmü ile sonuçlandırılmasını isteme hakkını içermediği, suç isnadı altındaki kişilere haklarındaki ceza davasının tam olarak aklanmayı sağlayan bir hükümle sonuçlandırılmasını isteme yönünde bir güvence de sağlamadığını, kaldı ki ceza davasının düştüğü veya yüklenen suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması nedeniyle beraat kararı verildiği durumlarda da kişi hakkında masumiyet karinesinin devam ettiğini belirtmiştir. Yine Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararlarında, kanun koyucunun, ilk derece mahkemelerinin iş yükünün artmaması için sanıklara zamanaşımını ret hakkı tanımadığını, başvurucu hakkında verilen düşme kararının, herhangi bir suçlayıcı veya cezai ifade barındırmadığı gibi bu durumun başvurucunun adli siciline de işlenmediğini, bu nedenle söz konusu kararın keyfiliğinden bahsedilemeyeceği hususları vurgulanarak başvuruculların masumiyet karinelerinin ve mahkemeye erişim haklarının ihlal edildiğine ilişkin iddialarının dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar

vermiştir.

Bu durumda, Yüksek Mahkemenin anılan kararlarında yer verilen tespitler de nazara alındığında; olağanüstü kanun yollarına ilişkin istisnalar dışında ceza yargılamasının ancak sağ olan insan hakkında icra olunabileceği gerçeği karşısında, CMK'nın 223/9. maddesinin ölüm dışında kalan düşme sebepleri bağlamında değerlendirilmesi gerektiğinin kabulü zorunludur. Bu nedenle sanığın ölümü hâlinde kamu davasının düşmesine karar verilir.

B. Somut Olayda Hukuki Değerlendirme

Sanığın ve hükümlünün ölümü ile davanın veya cezanın düşmesi üzerindeki etkisine ilişkin olarak ayrıntıları Ceza Genel Kurulunun 06.11.2024 tarihli ve 440-333; 02.07.2025 tarihli ve 369-308; 02.07.2025 tarihli ve 434-317 sayılı kararlarında belirtildiği üzere;

UYAP sisteminden alınan güncel nüfus kayıt örneğinde sanığın, Bölge Adliye Mahkemesinin kararından ve Özel Dairenin incelemesinden önce 17.09.2022 tarihinde öldüğü bilgisinin yer alması, olayın daha ziyade aydınlanmasını gerekli kılan müsadereye tabi eşya ve/veya maddi menfaatler hakkında bir karar verilmesinin gerekmemesi, sanığın ölmediğine dair somut olgulara dayanan bir iddianın ya da makul şüphenin bulunmaması, anılan nüfus kayıt örneğinin yargılama aşamasında temin edilerek duruşmada sanığa vicahen okunan nüfus kaydı ile aynı bilgileri taşıması hususları birlikte değerlendirildiğinde; ölümle ilgili ayrıca mahallinde araştırma yapılmasına gerek olmaksızın sanık hakkındaki kamu davasının ölüm nedeniyle düşmesine karar verilmesi gerektiği kabul edilmelidir.

Bu itibarla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının kabulüne karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan beş Ceza Genel Kurulu Üyesi; itirazın reddine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.

V. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,

2- Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 17.06.2025 tarihli ve 19993-6368 sayılı sanık ... hakkındaki onama kararının KALDIRILMASINA,

3- Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 13. Ceza Dairesinin 10.03.2023 tarihli ve 910-670 sayılı sanığın beraatine ilişkin hükme yönelik istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararının, güncel nüfus kayıt örneğine göre sanık ...'ın 17.09.2022 tarihinde öldüğünün gözetilmemesi isabetsizliğinden BOZULMASINA,

4- 17.09.2022 tarihinde öldüğü anlaşılan sanık ... hakkındaki kamu davasının TCK'nın 64 ve CMK'nın 223/8. maddeleri uyarınca DÜŞMESİNE,

5- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 30.09.2026 tarihinde yapılan müzakerede oy çokluğuyla karar verildi.